

NOTĂ EXPLICATIVĂ

la elaborarea bugetului comunei Grătiești pe anul 2023

Estimările bugetului comunei Grătiești pe anul 2023 au fost elaborate în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legii nr. 436/2006 „Privind administrația publică locală”, Legii nr. 397/2003 „Privind finanțele publice locale”, „Particularităților privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor locale pentru anul 2023 și a estimărilor pe anii 2024-2025”.

La estimarea bugetului pe anul 2023, s-a ținut cont de indicii macroeconomici pe anul viitor și de următoarele particularități specifice:

La partea de venituri particularitățile specifice de ordin fiscal sunt:

La impozitul pe venitul persoanelor fizice

Conform proiectului de Lege „Cu privire la modificarea unor acte normative” (măsurile de politică fiscală și vamală pentru anul 2023), se prevede menținerea mărimii cotei unice la impozitul pe venitul persoanelor fizice în mărime de 12%, stabilită prin Legea nr. 178/2018 cu privire la modificarea unor acte legislative. De asemenea, conform prevederilor legii prenotate, se vor menține la nivelul anului 2021 scutirile anuale personale în sumă de 27 000,0 lei (pentru persoanele ale căror venituri nu depășesc suma de 360 000,0 lei anual), mărimea scutirii anuale pentru persoanele întreținute de 9000,0 lei, mărimea scutirii anuale personale majore (art. 33 (2) din Codul fiscal) se va menține la nivelul anului 2022 – 30 000,0 lei.

Calculul impozitului din salariu s-a efectuat, ținându-se cont de aplicarea ritmului de creștere a salariului nominal mediu lunar aplicat pe Republica Moldova, prevăzut de indicatorii macroeconomici, către salariul nominal mediu lunar per unitate administrativ-economică, având la bază prognoza principalilor indicatori macroeconomici pe republică pentru anul 2022 (elaborată de Ministerul Economiei și Infrastructurii), datele Direcției generale pentru statistică privind câștigul salarial din anul 2021, semestrul I al anului 2022, fondul de remunerare a muncii și numărul salariaților din comuna Grătiești pe anul 2022.

Alte Venituri

Calculule conform tipurilor de impozite și taxe au fost efectuate, ținându-se cont de baza impozabilă (obiectivele impunerii) și mărimea cotelor stabilite de legislație pentru fiecare impozit și taxă.

Veniturile generale ale bugetului comunei pentru anul 2023 se estimează în sumă **27744.3** mii lei, inclusiv:

- venituri proprii – 10756,0 mii lei (ponderea de 38,8 %);
- încasări de la prestarea serviciilor cu plată – 1960,0 mii lei (ponderea de 7,1 %);
- transferuri de la bugetul de stat – **15028.3** mii lei (ponderea de 54,1 %).

Comparativ cu prevederile aprobate pe anul 2022, veniturile bugetului pentru anul 2023 s-au majorat cu 4222,5 mii lei sau cu 17,4 la sută.

-Veniturile bugetului în anul 2023 din contul ***transferurilor de la bugetul de stat*** constituie 15028,3 mii lei față de 10338,8 mii lei, aprobate în bugetul pe anul 2022, cu o majorare de 4689,5 mii lei, inclusiv:

- transferuri curente primite cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetul comunal pentru învățământul preșcolar, special - în sumă de 11980,8 mii lei;
- transferuri curente primite cu destinație specială între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetelor locale de nivelul II – în sumă de 1233,2 mii lei;
- transferuri primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru infrastructura drumurilor – în sumă de 1814,3 mii lei;

Cheltuieli

Cheltuielile bugetului comunei Grătiești pe anul 2023 se estimează în sumă totală de **27744.3** mii lei, în raport cu bugetul aprobat pe anul 2022 cu o creștere de 4222,5 mii lei sau cu 17,4 la sută.

La ***grupa principală 01 „Servicii de stat cu destinație generală”*** se propune alocarea sumei de 3384,1 mii lei, ceea ce constituie ponderea de 12,2 la sută din totalul cheltuielilor bugetului comunal.

Acestea includ cheltuielile de întreținere a aparatului Primăriei comunei Grătiești (19,0 unități de personal).

La **grupa principală 04 „Servicii în domeniul economiei”** se propune alocarea sumei de 1814,3 mii lei, inclusiv pentru:

menținerea și reparația drumurilor la care se propune alocarea sumei de 1814,3 mii lei, inclusiv din contul transferurilor de la bugetul de stat 1814,3 mii lei.

La **grupa principală 06 „Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale- cheltuielile ce țin de amenajarea teritoriului”** se propune alocarea sumei de **6423.9** mii lei .

La această grupă principală sunt atribuite alocațiile ce țin de:

- salubritizarea teritoriului, reparații curente ale străzilor .
- cheltuielile ce țin de colectarea și evacuarea deșeurilor (1300,0 mii lei achitate din contul populației)

Aceste cheltuieli dețin ponderea de 23,1 la sută din totalul cheltuielilor.

Din contul transferurilor de la bugetul de stat -- 1814,3 mii lei, parțial din contul alocațiilor la amenajarea teritoriului, din soldul disponibil la situația din 01.01.2023 se preconizează reparația capitală a străzilor în anul 2023:

1. Strada Veronica Micle din s.Grătiești
2. Strada Ion Vatamanu din s.Hulboaca
3. Strada Brîncuși din s.Grătiești, în parteneriat cu populația, care locuiește pe această stradă.
4. Strada Orheiului (tronson) din s. Grătiești
5. Strada Prieteniei (tronson) din s.Hulboaca
6. Strada Miron Costin din s. Grătiești în parteneriat cu agenții economici, care activează pe această stradă.
7. Strada Vasile Alexandri din s.Hulboaca
8. Strada Tineretului (31 August-str.Prieteniei) din s.Grătiești
9. Construcția trotuarului de pe str.Prieteniei din s.Grătiești
- 10.Canal pentru evacuarea apelor pluviale din s.Hulboaca (str.V.Alexandri-str.Ștefan cel Mare)

La **grupa principală 08 „Cultura, sport, tineret, culte și odihnă”** sunt propuse alocații în sumă totală de **1129,7** mii lei.

Pentru activitățile sportive se propune suma de 150,0 mii lei, ce include activitățile organizate de către Primărie.

Pentru măsurile de tineret se propune suma de 250,0 mii lei, ce include activitățile organizate de către Primărie.

Cheltuielile propuse la această grupă dețin ponderea de 4,1 la sută din totalul cheltuielilor.

La **Grupa principală 09 „Învățământul”** se propune alocarea sumei de **14284,9** mii lei cu o creștere cu 15,3 la sută față de indicii aprobați pe anul 2022 sau cu 1882,5 mii lei, majorare special legată de implementarea prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Aceste cheltuieli sunt asigurate din contul transferurilor de la bugetul de stat în sumă de 11980,8 mii lei, din contul veniturilor colectate de instituțiile de învățământ 660,0 mii lei și din contul veniturilor proprii se propune alocare sumei de 1644,2 mii lei.

Ponderea majoră în totalul cheltuielilor bugetului comunal propuse o dețin **cheltuielile din învățământ** -51,5 la sută

La **grupa principală 10 „ Protecția socială”** sunt prognozate cheltuieli în sumă de 317,4 mii lei pentru salarizarea a 2,5 unități de asistenți sociali.

Aceste cheltuieli dețin ponderea de 1,1 la sută din totalul cheltuielilor.

Alte cheltuieli dețin ponderea de 1,6 la sută din totalul cheltuielilor bugetului comunei Grătiești și constituie suma de 400,0 mii lei, dintre care:

- fondul de rezervă 400, mii lei, care se utilizează la acordarea ajutoarelor materiale unice locuitorilor comunei prin deciziile Consiliului comunal.

Contabil-șef Ana Balan